

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 44.

1ste november 1896.

22de aarg.

Kan ikke du, Pasop, lufte op for mig?

Børneblad.

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstod. I pakker til en adresse paa over 5 eksptr. levers det for 40 cents, og over 25 eksptr. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Benge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagskolen.

Tredje aargang.

42. uge.

Hustablen. II.

Stykket om, hvad tilhørerne er sine lærere skyldige.

ABC-klassen: Men den, som undervises i ordet, skal dele alt godt med den, som underviser ham. Gal. 6, 6.

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor og sp. 115 i forklaringen.

Forklarings-klassen: Stykket i katekismen om tilhørernes pligter.

Pinke.

(Folket i Ninive, Bbh. 47; hyrderne, Bbh. 53; Se flilpenernes forhold til Paulus, Filipp. 4, 10-20).

— Ved for din prest! Hold dig nærmere til at høre end en daare til at gjøre offer. En sjømandsprest fortæller (1882): En søndags formiddag, mens jeg sad i sakristiet kort før guds-tjenestens begyndelse og søgte mig saa nedtrykt, fattig og tør i sjælen, at jeg ønskede, jeg kunde sende en anden til at forkynde evangeliet i mit sted, bankede det paa døren, netop som jeg igjen havde sukket til Gud i min nød. En kjendt og kjær troende styrmand kom ind og hilsende paa det hjerteligste: „Vi kom herind igaar aften“, sagde han, „og nu kunde jeg ikke vente længer med at hilse paa presten, især da jeg har saa mange hjælpere at frembringe fra Deres gamle venner paa Borgen; vi laa inde her i tre uger for modvind paa denne rejse.“ Allerede denne kjærlige, uventede hilsen kom til mig som et naadigt svar fra himmelen. Da styrmanden var ved at gaa igjen, lod jeg falde disse ord: „De maa endelig ikke glemme at bede for mig i dag, styrmand.“ „Det har jeg for længe siden gjort“, svarte han hurtigt; „før jeg gif iland, bad jeg Gud, at han vilde lade sin aand røre saaledes paa Deres hjerte, at ordet ogsaa maatte ramme mit hjerte, og det maatte blive til belysning for os alle.“ Det var mig hjælpen fra Herren; sjelden har jeg kunnet prædike evange-

liet saa glad og frimodig som ved denne leilighed. Gud give, det maatte blive flere, og flere, der før de gaar til kirken eller til anden opbyggelse, hjertelig beder for prædikanten og tilhøreren, da vilde der nok blive mere belysning af ordet.

— Da en under prædikenen vilde indlede en samtale med kongen af England, sagde denne: „Hindre mig ikke i at høre Gud, naar han vil tale til mig, forat han ogsaa kan høre mig, naar jeg taler med ham.“ — Naar vi beder, taler vi med Gud; naar vi hører en prædiken eller læser i bibelen, taler Gud med os.

— Hertug Fredrik, den fromme kurfyrste af Sachsen, blev engang i en prædiken straffet strengt af sin prest Dominicaster. Saa langt fra at blive fornærmet, sendte fyrsten ham følgende hilsen og tak: „Vi har godt forstaaet, hvem De mente, og forat De skal vide, at vi erkjender os skyldig og tillegner os Guds ord til bestraffelse og hjælp, saa sender vi Dem herved 10 daler til en ny frakke som tak for den gavnlige paamindelse, De gav os idag.“

— En norsk prest fortæller: Jeg talte engang paa fattighuset til de derbærende gamle koner over profeten Natans ord: „Du er manden.“ Jeg søgte saa alvorlig, som det var mig muligt at fremkalde for mine tilhørere, hvorledes det altid gjaldt for os at anvende Guds ord paa os selv, ikke til at uddele det til høiere eller venstre — til andre. Jeg talte til de gamle om deres lynder, og om nødvendigheden af at gjøre alvorlig bod; jeg talte — som jeg selv syntes — haade længe og godt. Da jeg var færdig, kom en af de gamle koner hen til mig, rystede min haand og sagde: „Nu skal presten rigtig ha tak for den vakre talen, han har holdt til os.“ „Ja, er du nu bleven opbygget af den da?“ spurgte jeg. „Ja, bevares da“, svarte hun, „jeg sad hele tiden og tænkte paa Mathæa, jeg (en af de fraværende gamle); hun skulde rigtig have været her, hun, tænkte jeg; hun vilde have saa godt af at høre dette, hun. Det passer saa fortræffelig paa hende, tænkte jeg.“ Slig havde denne gamle kone hørt og anvendt tekstens ord: „Du er manden.“

— En fornægter blev engang introduceret til en prest med den bemærkning: „Han gaar aldrig til kirke.“ „Na jeg haaber De tager feil“, sagde presten. „Paa ingenomhelst maade“, svarte den fremmede; „søndagen bruger jeg bestandig til at gjøre op mine regnskaber.“ „Da vil De nok engang finde, at De desværre maa tilbringe dommedag og evigheden paa samme maade“, var prestens rolige og alvorlige svar.

Lessons for the Sunday School.

THIRD YEAR.

42. Lesson.

TABLE OF DUTIES II.

Duties of Hearers toward their Teachers.

ABC Class: Let him that is taught in the word communicate unto him that teacheth in all good things. Gal. 6, 6.

Catechism Class: Same as above, and: Even so hath the Lord ordained that they which preach the gospel should live of the gospel. 1 Kor. 9, 14.

Obey them that guide you, and submit yourselves: for they watch for your souls, as they that must give account, that they may do it with joy, not with grief: for that is unprofitable for you. Hebr. 13, 17.

Explanation Class: Same as above, and Qu. 115.

SUGGESTIONS.

(The people at Niniveh, B. H. 47; The shepherds, B. H. 53; Compare also the relations existing between Paul and the Philippians. Phil. 4, 10-20).

— Attentive hearers make good preachers.

— Fredrick, the brave elector of Saxony, ordered the discharge of his court preacher, because, during a whole year, he had constantly chastised the subjects, but never the rulers. "How can I," he said, "entrust my soul to his care, when he never chastises me?" And he added, that he loved righteous preachers, who were not respecters of persons, so much, that he asked God to give him many of them; but the flatterers and crawlers he could not bear, for they were the kind of preachers, who preached a ruler out of his land. Would that all had such a view of the preacher's office.

— The apostle John writes: "I have no greater joy than to hear that my children walk in truth." How much it would lighten the burdens of every faithful pastor, if he could be in position to give his spiritual children the testimony, that they walked in truth. To give your pastor opportunity to say this of you, is the greatest reward, you can give him for his labors for your spiritual welfare.

— Whitefield affirmed that he would rather have a church with ten men right with God, than one with five hundred at whom the world laughs in its sleeves.

— When Alexander of Macedonia had become a great and powerful king, his old teacher

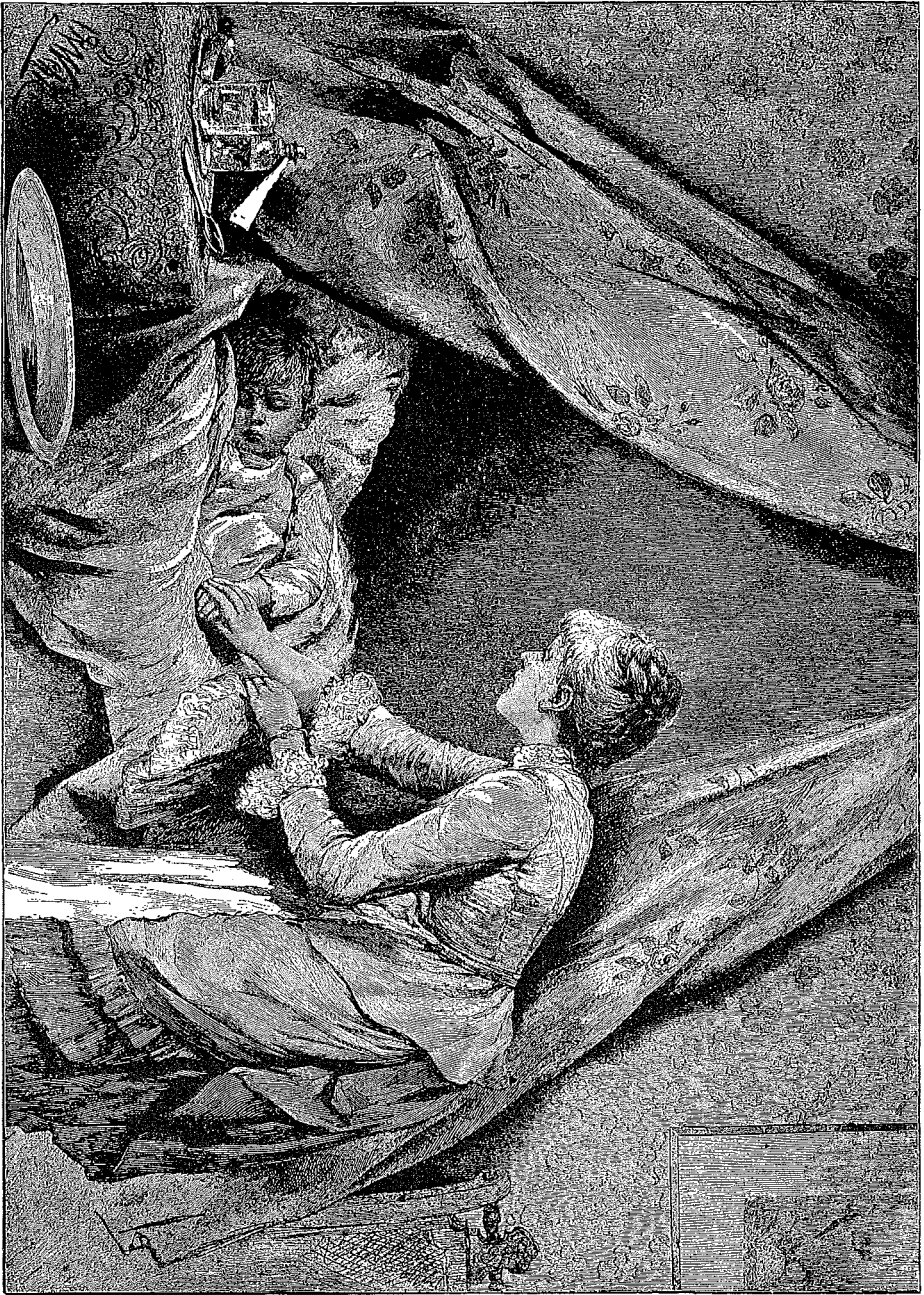
came to him and asked him for a gift. He would, no doubt, have been satisfied with a small sum of money. Alexander did not give him money, however, but made him a present of a whole city. All truly great men are grateful to their teachers, and are glad to do something for them in return for their services.

— When preachers and teachers grow old in the service of the Lord and have consumed their strength for their fellow-men, people sometimes sneer at them and make light of them and sometimes neglect them. By disobedience, obstinacy, wilfulness, and insulting speech and actions children anger their parents, people thwart their government and parishioners discourage their pastors.

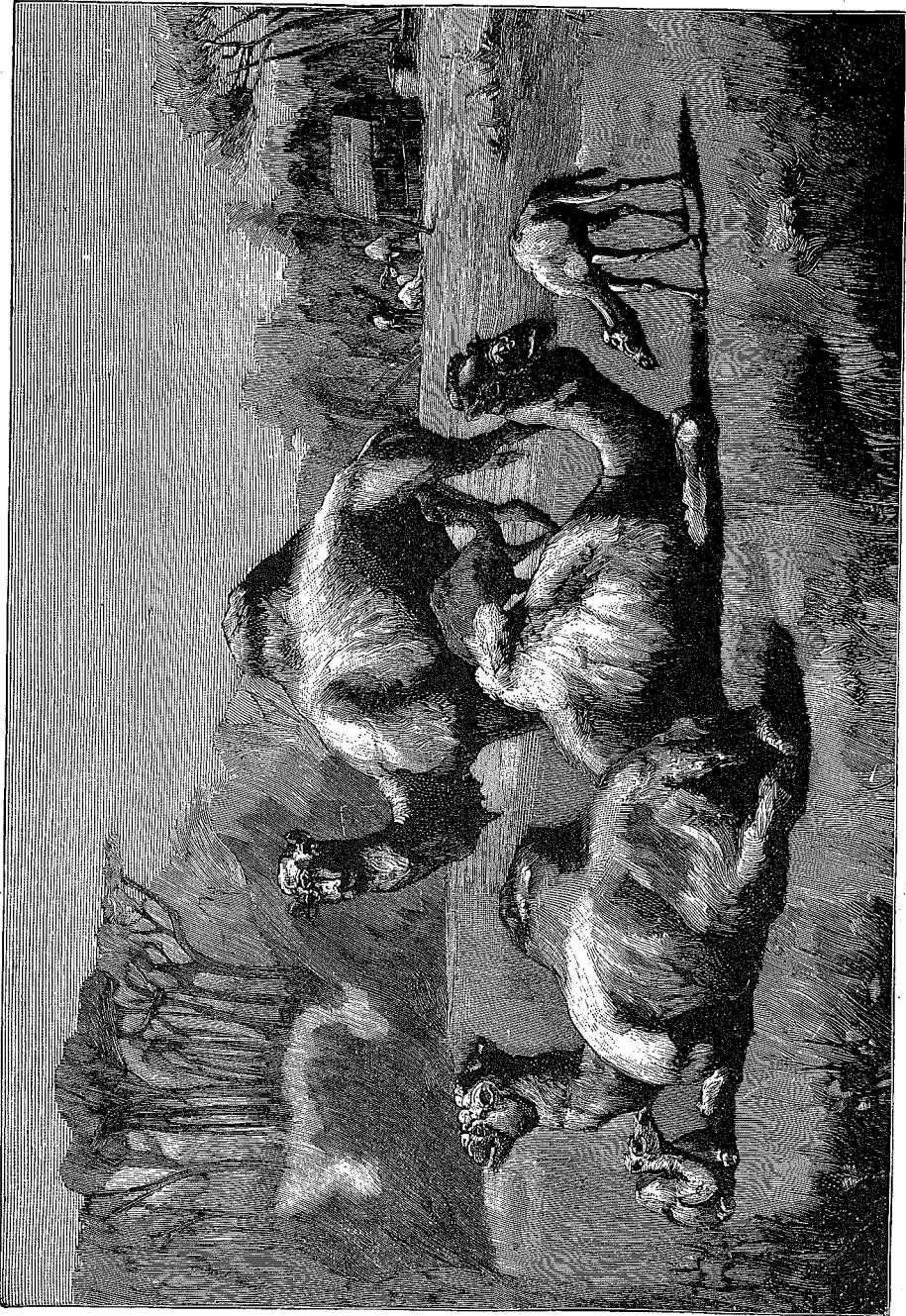
— Not to honor the ministers of God is not to honor God himself, for they are sent by him.

— Luther says in his Larger Catechism: "Yet there is need that this be also urged upon the populace, that those who would be Christians are under obligation in the sight of God to esteem them worthy of double honor who minister to their souls, that deal well with them and provide for them. For that God wishes to give you additional blessings and will not let you come to want. But in this everyone withholds and makes obligations, and all are afraid that they will perish from bodily want, and therefore cannot now support a respectable preacher, who formerly they filled ten gormandizers. In this we also deserve that God deprive us of his Word and blessing, and again allow preachers of lies to lead us to the Devil, and in addition to drain our sweat and blood." These words are but too often applicable to conditions, existing in our own time.

— When Count Ernest of Luneberg was asked to let the renowned preacher, Urbanus Regius, return to Augsburg, he was very loath to let him go. Pointing with his finger at his own eyes, he said: "I do not know which of these two I could best dispence with. But as little as I could bear to be robbed of one of these eyes, as little can I bear to be deprived of this preacher. Remain with us, dear sir," he concluded, turning to the preacher, "you may find people, who will give you more gold, but scarcely any one, who will love you more than we do."

Doktoren alene med Seib.

Kamefer.

En Afrikas søn.

(Fortættelse.)

Antonio svarte, at han havde lovet at komme ombord igjen, og raadede Don Xaverio til at lade ham kjøbe gutten for sig; thi man kunde aldrig stole paa, hvad en slavehandler kunde finde paa.

„Dad gaa!“ sagde Xaverio smilende, og Antonio gik ud med et ansigt, som straalende af glæde. Paa veien ned til stranden fik han anledning til at forvise sig om, at smuglerne havde udspreidt den løgn, som kapteinen havde fundet paa, og at den blev troet. Derpaa kunde han stige ombord. Xaverio havde givet ham med en skriftlig fuldmagt til at avslutte handelen. De meddelelser, Antonio bragte, vakte saadan tilfredshed hos kapteinen, at han paany forsøgte at faa ham til at tage tjeneste ombord hos sig. Antonio havde ingen tillid til ham og var ræd for at opvække hans vrede; derfor afflog han ikke med engang hans tilbud, men påsebe sig samtidig vel for at nævne noget om sin overenskomst med Don Xaverio om ansættelse hos ham. Og kapteinen lod til at være vel fornøjet med, at han skulde betænke sig, til man havde udstibet ladningen.

10. Negerguttens nye hjem.

Efter ti dages forløb kom udsendinge fra sundhedsvæsenet atter ombord. Da de ikke fandt nogen syge og forøvrigt kapteinen gav hjælp til at overtøye dem om, at alt ombord var i bedste orden, blev det gule flag strøget under mandskabets jubel, og skibet kunde kaste anker inde i selve havnen. Straks efter kom Don Xaverios folk ombord og skulde hente gutten; men ligesaa søielig som denne hidtil havde været, ligesaa umulig var det nu at faa ham til at forlade skibet, uden at Antonio var med. Til sidst maatte kapteinen bede Antonio at tage sit tøj og følge med og blive nogle dage hos gutten, indtil han sølte sig nogenlunde hjemme paa det nye sted. Han udbetalte ham hans løn og bad ham ofte at komme ombord.

Antonio forlod skibet. Om trent samtidig kom forskellige slaveeiere ombord for at gjøre handel. Det var let at forstaa, at de løgn-

agtige rygter, kaptein Rordela havde udspreidt, vilde skaffe ham flere kjøbere og høiere priser.

Gutten var i begyndelsen meget forstræmt af sig, men snart vandt Don Xaverio hans hjerte ved sit venlige væsen. Han slap ikke et sieblit Antonio af øinene; han var ligesom ræd for, at han skulde reise igjen; han fik lov til at hjælpe sin ven med haarbejde; det var nemlig den gamles ønske, at han skulde søle sig hjemme hos ham, før han begyndte at modtage nogen egentlig undervisning. Snart kunde man dog tage fat paa skolearbeidet, og Don Xaverio var forbauset over guttens evner; han gjorde forbausende fremstridt baade i kundskaber og almindelig folkeskit; dette skyldtes ikke mindst Antonio, som trofast tog sig af ham; han var som en far for den forældreløse negergut. Efter et aars forløb blev gutten døbt og fik navnet Simon, og saavidt man kunde forstaa var det alvor med hans kristendom; i hele sit liv viste han sig som et Guds barn og bad flittig til sin himmelske fader.

Der kunde ikke være nogen tvil om, at det var Don Xaverios hensigt at give ham fri. Han sparede ikke paa noget, forat han kunde faa en god opdragelse, og det var rørende at se den taknemmelighed, som Simon viste mod sin herre for al hans godhed.

Paa denne maade hengik nogle aar i stille lykke. Simon var hele husets yndling, men især var negeren Upio og Antonio glad i ham. Han var nu ikke længere et barn, men en ung mand, fuld af ild og liv og handlekraft. Han havde overmaade gode kundskaber og skrev en smuk haandskrift, hvorfor Don Xaverio lod ham føre sine bøger og behandlede ham idethele som sit barn. Don Xaverio havde lidet tiltag paa sine gamle dage, og udfatte stadig med at udstede noget frigivelsesdokument for ham. Alene den tro Upio tænkte over sagen og mindebe ofte sin herre derom; han bad ham faa indtrængende om endelig ikke at vente længere dermed, at Don Xaverio tilslut lod det skrive, uden at Simon og Antonio vidste om det, og gjemte det i sin skrivepult.

Atter gik nogle aar, uden at sagen blev omtalt. Upio sølte sig tilfreds, da han vidste at dokumentet var udsærdiget. I denne tid rammedes Simon af et haardt tab; som han kanske sølte endnu haardere end forældrenes død. Den kjære Antonio blev lagt paa et sygeleie, hvorfra han aldrig mere

skulde komme til at staa op. Han testamenterede Simon de penge, som han havde opsparet, og Ulpio sørgede for, at pengene blev sikkert anbragte; saa svært meget var det dog ikke.

Hvilket tab var ikke den trofaste vens død for Simon. Han var en tid aldeles trøstesløs; og sorgen tog saaledes paa ham, at Don Xaverio en tid var rød for hans liv. Det lykkedes først den gamle prest, som engang havde døbt ham, at tale saaledes til hans hjerte, at han holdt op med denne trøstesløse sorg; men hans alvorlige væsen blev uforandret det samme.

11. Don Xaverios død.

Don Xaverio var næsten otti aar, en olding med højet ryg og hvidt haar. Den livskraft, som han ved sit strenge regelmæssige liv længe havde bevaret, begyndte nu synlig at svinde, og en morgen fandt Ulpio ham død i hans seng med foldede hænder og det brnstne øie rettet mod himmelen. Han var død bedende.

Alle byens indvaanere sørgede over den elskelige gamle mands død og allermost de, som havde staaet ham nær her i livet. Der var almindelig sorg i Santa Catharina; hans ros var i alles mund, men ikke mindst følte de fattige den dybeste vemod i hjertet ved tabet af den menneskefjærlige, godgjørende mand.

Dog var der ingen, der sørgede saaledes som den trofaste Ulpio og Simon.

„Hvad skal der nu blive af os?“ klagede en dag Simon, mens han sad i stille smerte hos sin ven.

„Du har ikke vanskeligt for at tjene dit brød“, var svaret. „Du har lært saa meget, og den, som har kundskab, kommer nok frem i livet.“

„Men jeg er ikke fri“, stønnede Simon.

„Ikke det!“ sagde Ulpio. „Jeg har seet dit fribrev; det ligger i skrivepulten ved siden af vor salige herres testamente.“

Simon følte sig roligere ved at høre dette. Men altfammen var forfeglet, da Don Xaverios enefte arving var bosat et andetsteds; man ventede ham forøvrigt hver time.

12. Arvingen.

Den ædle Don Xaverio var allerede begravet for otte dage siden, da hans arving

indfandt sig. Han hed Don Karlos Valdes, var en fjern flegning af den afdøde og allerede før meget rig.

Han lignede desværre meget lidet Don Xaverio; han var næppe kommen ind i huset, før han paa en stolt og støjende maade begyndte at befale og kommandere.

Ulpio og Simon og de andre tjenere behandlede han fuldstændig som slaver; Ulpio kom da med sit fribrev og sagde paa en beskeden maade, at han og Simon ønskede at forlade huset. Don Karlos kunde ikke hindre Ulpio i at reise; men derimod forlangte han af Simon, at ogsaa han skulde vise frem sit fribrev. Det var til ingen nytte, at Ulpio forsikrede, at fribrevet laa ved siden af den afdødes testamente, og at han oplyste om stedet, hvor det var at finde. Don Karlos lod ham jage ud, og da Simon negtede at udføre almindeligt slavearbejde, lod han ham lænkebinde af nogle slaver, som han selv havde bragt med, og indestænge i kjælderen.

Ulpio stundte sig op til byens øvrighed for at udvirke den ulykkelige befrielse; men sit til svar, at man vilde ikke blande sig i sagen, før der kunde fremlægges noget fribrev. Det var forgjæves, at Ulpio paany forsikrede, at det laa ved siden af testamentet; da det forfeglede rum blev aabnet, fandtes der hverken fribrev eller testamente der! — — — Og begge dele havde Ulpio seet med egne øine.

Hele byens befolkning var forbisset om, at den afdøde maatte have efterladt sig et testamente, og at han i dette visselig ikke havde glemt sine tro tjenere; men testamentet var ingensteds at finde, og Simon — var slave. Don Karlos havde fra første stund af fattet ubilje mod ham, og det var derfor en forfærdelig fremtid, han maatte se imøde.

Ulpio havde i den lange tid, han havde tjent hos Don Xaverio, optjent sig en liden formue. Den gamle trofaste mand erklærede sig nu villig til at løskjøbe Simon; han var villig til at betale for ham den højeste pris, som man gav for slaver; men det hjalp ikke; Don Karlos vilde ikke lade ham blive fri; han tænkte blot paa, hvorledes han skulde hevne sig paa ham, fordi han havde negtet at udføre hans befaling.

(Fortætttes.)

Kamelen.

(Med billeder.)

Kamelen er vel kjendt fra bibelen. Rebekka drog til Kanaan paa en kamels ryg, ligesaa Jakobs familie; Job eiede ikke mindre end 3000 kameler før sin ulykke, og Johannes den døber var iført en kamelhaars lappe.

Den kamel, der omtales i bibelen, er den énpuklede kamel eller dromedaren, der er et overordentlig nyttigt husdyr i det nordlige Afrika og det vestlige Asien; den er her næsten ligesaa uundværlig som rensdyret i Finmarken. Det er mest som lastdyr og ridedyr, den er til saa stor nytte; thi dens fjød er haardt og seigt, dens melk altfor fed til at være velsmagende; dog benyttes begge dele. Dens gjødning tørres i solen og benyttes som brændsel.

Den topuklede kamel har man mest i Ost- og Mellemasien. Er den énpuklede kamel intet smukt dyr, saa er den topuklede det end mindre; den maa heller med sin plumpe krop og sit tykke haarlag kaldes styg. Dette haarlag gjør forresten, at man kan have disse dyr ogsaa i Sibirien, om end ikke i de koldeste egne. Jeg husker, hvor overrasket jeg blev, da jeg første gang i en rejsefildring læste om kameler i Sibirien; man pleier her tilbøielig at hylle dem ind i tepper om vinteren, og de liker sig ikke i kulden.

Den énpuklede kamel er mest kjendt. Enhver, som har læst om karavanerne gennem Afrikas og Arabiens ørten, kjender den og ved, til hvilken usigelig nytte dette „ørtenens stib“ er paa grund af sin nøisomhed og udholdenhed, enten den skal bære store byrder, eller den skal føre sin rytter castt frem gennem de øde sandflader. Det er utroligt, hvor hurtig de kan komme frem; en god ridedamel skal kunne tilbagelægge tyve mil i døgn, og holde ud fire døgn itræt paa den maade. Selvfølgelig kan ikke et lastdyr komme saa hurtig frem. Trods sin udholdenhed maa dog saa mangen kamel lade sit liv i ørtenen, især under de forfærdelige ørtenstorme.

Saa nyttig som kamelen er, udmerker den sig som sagt ikke ved sin skønhed og aller ikke ved sin klogskab; i saa henseende

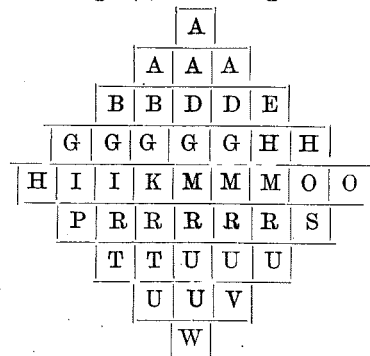
kan den ikke i nogen maade sammenlignes med hesten. „Din dromedar!“ er jo blevet til et skjældsord og vil sige omtrent det samme som: „Din dumme tosf!“

Laan af bøger.

Det er mange, som tager det svært lidet nøie med at bringe tilbage, hvad de har laant. De lader det enten ganske være eller venter i maanedsvis eller aarevis dermed. Saa er det med penge og saa med andre ting. „Den ugudelige laaner og betaler ikke,“ siger Guds ord.

Men aller mest ligegyldige synes folk at være med laan af bøger. Iftedensfor at levere bøgerne tilbage, naar man har læst dem, lader man dem blive liggende hos sig i det uendelige. Og hvad der er endnu værre: Det hænder, at man uden eierens tilladelse laaner dem bort igjen til andre. Det er dog for galt! Fremlaan af bøger burde være en uhørt ting. Og vent heller ikke for længe med at bringe laante bøger tilbage. Se for sikkerheds skyld efter, om du ikke i din boghylde eller andre steder i dit hjem skal have bøger, som du for lang tid siden burde have leveret tilbage!

Geografisk diamantgaade.

Bogstaverne ordnes saaledes, at den vandrette og lodrette midtlinje kommer til at lyde ens og at de andre vandrette linjer danner navnene paa 1. En biev til Donau. 2. En ø udenfor England. 3. En by i Spanien. 4. En by i Tyskland. 5. En by i Tyskland. 6. En biev til Donau. 7. Et kanton i Schweiz.

Edvard Lassen,
fra Sollien.